

Utbildningsdepartementet

Statskontoret
Box 8110
104 20 Stockholm

Uppdrag till Statskontoret att göra en analys av Centrala studiestödsnämndens ekonomiska situation och finansiering

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statskontoret att göra en analys av Centrala studiestödsnämndens (CSN) ekonomiska situation och nuvarande finansieringsmodell. Syftet med översynen är att ge CSN långsiktiga ekonomiska planeringsförutsättningar.

I analysen ingår att göra en översyn av CSN:s nuvarande finansieringsmodell samt analysera för- och nackdelar med denna. Vidare ska de faktiska kostnaderna för den avgiftsfinansierade verksamheten redovisas och analyseras. Alternativa finansieringsmodeller ska också redovisas. För- och nackdelar med de olika modellerna inklusive eventuella statsbudgetära konsekvenser ska analyseras. De riktlinjer vad gäller specialdestinering av offentliga avgifter som regeringen har föreslagit i propositionen En reformerad budgetlag ska beaktas (prop. 2010/11:40). Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag (bet. 2010/11:Ku14, rskr. 2010/11:177 och rskr. 2010/11:178).

I uppdraget ingår också att kartlägga och analysera vilka arbetsuppgifter hos CSN som är regelstyrda respektive på annat sätt givna av regeringen samt omfattningen av egeninitierad verksamhet. Vidare ska Statskontoret analysera vilka arbetsuppgifter som är av tillfällig karaktär respektive av varaktig karaktär. I analysen ska resursförbrukningen fördelat på ovanstående arbetsuppgifter belysas.

Statskontoret ska i sin analys identifiera och föreslå förbättringar som ytterligare förstärker och utvecklar CSN:s förmåga att planera och styra verksamheten. I analysen ska möjligheter till effektiviseringar belysas när det gäller såväl operativ verksamhet som myndighetens administration. I detta ska Statskontoret ta hänsyn till eventuella förändringsarbeten som är initierade av myndigheten. En sammanvägd analys och bedömning ska

därefter göras av myndighetens ekonomiska situation med utgångspunkt i CSN:s nuvarande uppdrag och gällande regelverk.

Statskontoret ska mot bakgrund av gjorda analyser och bedömningar lämna de förslag till åtgärder som bedöms nödvändiga. CSN ska bistå Statskontoret med det underlag som behövs för uppdragets genomförande. Statskontoret ska vidare, där så är påkallat för att säkerställa ett komplett underlag, samråda med Ekonomistyrningsverket när det gäller frågeställningar inom verkets ansvarsområde.

Statskontoret ska hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) informerat under uppdragets genomförande. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senaste den 1 mars 2012.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1) en översyn av CSN:s ekonomiska situation och finansieringsmodell i syfte att ge myndigheten långsiktiga ekonomiska planeringsförutsättningar.

CSN har varit föremål för granskning vid ett flertal tillfällen. Den senaste större granskningen utfördes av den Studiesociala kommittén (U2007:13). Enligt regeringens direktiv till kommittén (dir. 2007:153) hade kommittén till uppgift att bl.a. pröva och föreslå hur statens utgifter för studiestödsadministration kan minskas genom att hela eller delar av verksamheten hanteras och organiseras på ett mer ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt. Eftersom kommitténs uppdrag i huvudsak avsåg studiemedelssystemet, koncentrerades granskningen på denna del av myndighetens verksamhet. Dessutom fann kommittén att CSN:s administration av studiehjälp och hemutrustnings-lån var tillräckligt effektiv. I den studiesociala kommitténs betänkande (SOU 2009:28) Stärkt stöd för studier – tryggt, enkelt och flexibelt gjorde kommittén bl.a. följande bedömningar. CSN:s administration av studiemedel har under de senaste åren effektiviserats betydligt och denna effektivisering har till stor del berott på att handläggning och kundservice har automatiserats under 2000-talet. Kommittén bedömde vidare att studiestödsadministrationen är tätt sammanknippad med hur studiestödssystemet är utformat. Det innebär att myndighetens effektiviseringsutrymme i hög grad påverkas av hur studiestödssystemet är utformat.

Den studiesociala kommittén föreslog en ökad avgiftsfinansiering för CSN och en motsvarande minskning av myndighetens förvaltningsanslag. Sammantaget föreslog kommittén en minskning av CSN:s förvaltningsanslag med 60 miljoner per år. Kommittén bedömde samtidigt att CSN på sikt bör finansieras helt via förvaltningsanslaget och att detta skulle innebära en förstärkning av CSN:s ekonomiska bas

samtidigt som regeringens möjligheter till styrning av myndigheten skulle öka. Slutligen förordade kommittén att en ingående ekonomisk granskning av CSN initieras.

CSN har vid ett flertal tillfällen redovisat de problem som dagens finansieringsmodell enligt myndigheten medför. I myndighetens budgetunderlag för perioden 2011–2014 (U2010/1344/SV) begär CSN att myndigheten fullt ut ska finansieras via anslag, där kundernas avgifter i stället levereras via inkomsttitel till statsbudgeten.

Regeringen anser mot denna bakgrund att det finns anledning att närmare analysera CSN:s ekonomiska situation, dimensionering och resurser samt den nuvarande finansieringsmodellen i syfte att ge myndigheten långsiktiga ekonomiska planeringsförutsättningar.

På regeringens vägnar

Nyamko Sabuni

Peter Edman

Kopia till

Arbetsmarknadsdepartementet/IU
Finansdepartementet/BA, SMS
Socialdepartementet/SFÖ
Centrala studiestödsnämnden
Ekonomistyrningsverket